

**Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği
Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesinin
Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ**

**Birinci Bölüm
Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, fiktif işlem gerçekleştiren üye işyerlerinin belirlenmesini temin etmek üzere Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesinin oluşumu, yetki, görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, Türkiye Bankalar Birliği Statüsünün 4 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkrasının (s) bendi, Türkiye Katılım Bankaları Birliği Statüsünün 4 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarının (t) bendi ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun “Birliklerin görev ve yetkileri” başlıklı 80 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde yer alan;

- a) Banka : Türkiye Bankalar Birliği veya Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankayı,
- b) Birlik : Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliğini,
- c) Fiktif işlem : POS cihazları, banka kartları veya kredi kartlarının amaç dışı kullanılması suretiyle yapılan muvazaalı işlemi,
- ç) Komite : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesini,
- d) Komite Başkanı : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesi başkanlığını yürüten üye bankayı,
- e) Komite üyesi : Fiktif İşlem Değerlendirme Komitesine üye bankayı
- f) BKM : Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'yi,
- g) Üye İşyeri: üye işyeri anlaşması yapan kuruluşla sözleşme ilişkisi bulunan üye işyeri ile bu sözleşme kapsamında kendisine tahsis edilmiş bulunan fiziki POS cihazını ve/veya sanal POS'un kullanıcı adı ve şifresini, bayi alt-bayi ve benzeri bir ilişki kapsamında aralarındaki sözleşmeye istinaden kullanan işyerlerini,

ifade eder.

İkinci Bölüm Komitenin Kuruluş ve Oluşumu

Komitenin kuruluşu

MADDE 4- (1) Komite, Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği Yönetim Kurullarının kararlarıyla kurulur. Komitenin sekreteryaya hizmetleri, Bankacılık Kanunu 73 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca en az beş banka tarafından kurulmuş şirketler aracılığı ile gerçekleştirilir.

Komitenin oluşumu

MADDE 5- (1) Komite, biri başkan, biri başkan vekili olmak üzere üye işyeri anlaşması yapan yedi bankadan oluşur. Komite üyelerinin altısı Türkiye Bankalar Birliği üyesi bankalar arasından, biri Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankalar arasından seçilir. Asıl üye bankalardan toplantıya katılmayanların yerine görev yapmak üzere biri Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankalar arasından olmak üzere asıl üye bankalar dışındaki bankalardan yedi yedek üye banka seçilir.

(2) Komitede görev yapacak üye bankalar, üye işyeri anlaşması yapan bankalar arasından olmak üzere, Birlik üyesi bankalarca gösterilecek adaylar arasından ilgili Birlik Yönetim Kurulları tarafından seçilir. Seçilen Komite üyesi banka, Komitede görev alacak daimi temsilcisini Türkiye Bankalar Birliği'ne bildirir.

(3) Toplantılara Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.'den bir temsilci de davet edilir.

Komite üyesi banka temsilcilerinde aranan şartlar

MADDE 6- (1) Komiteye üye banka temsilcileri ile yedek üye banka temsilcilerinin hukuk, iktisat, finans, maliye, bankacılık, işletme veya kamu yönetimi alanlarından birinde en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları, mühendislik alanında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları ve en az beş yıl bankacılık alanında deneyim sahibi olmaları şarttır.

Komite üyeliğinin süresi ve temsilciliğinin sona ermesi

MADDE 7- (1) Komite üyelerinin temsilcileri tarafından bir başkan, bir de başkan vekili seçilir. Komite üyesi bankanın görev süresi iki yıl olup, komite üyesi bankanın temsilcisinin görev süresi de bu süreyle sınırlıdır. Görev süresi dolan bir bankanın tekrar aynı göreve atanması ve aynı temsilcinin bir sonraki dönemde tekrar görev yapması mümkündür.

(2) Görevi kötüye kullanma ya da 5411 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan suçların herhangi birisinden mahkum olma ya da 5411 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca imza yetkisinin kaldırılması hallerinden bir veya birkaçının varlığı durumlarında ya da ilgili bankanın talebi üzerine Komite üyesinin temsilcisinin görevi son bulur. Bu durumda, bahse konu temsilcinin kalan süresi boyunca görev yapmak

üzere, ilgili banka tarafından belirlenecek yeni temsilci Türkiye Bankalar Birliği'ne bildirir.

(3) Komite üyesi temsilcisinin ağır bir hastalık veya rahatsızlık nedeniyle iş görememesi, ölümü, komiteden istifası, arka arkaya üç, yada bir takvim yılı içinde beş toplantıya katılmaması veya banka ile ilişkisinin kesilmesi halinde Türkiye Bankalar Birliği'nce, söz konusu Komite üyesi temsilcisinin çalıştığı bankadan yeni bir temsilci belirlemesi istenir. Yeni temsilci, yerine atandığı temsilcinin kalan süresi boyunca görev yapar.

(4) Görev süresi dolan Komite üyesi banka, yerine yenisi seçilinceye kadar görevine devam eder.

Üçüncü Bölüm **Komitenin Toplanma ve Çalışma Esasları**

Komitenin toplanması ve karar nisabı

MADDE 8- (1) Toplantı gündemi, sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirket tarafından tespit edilerek toplantıdan en az beş işgünü önce üyelere bildirilir. Komitenin her ay en az bir kez olmak üzere toplanması esastır. Ancak, olağanüstü durumlarda Komite Başkanı tarafından beş işgünlük süreye tabi olunmaksızın toplantı daveti yapılabilir.

(2) Komite, başkan dahil en az beş komite üyesi temsilcisinin hazır bulunmasıyla, toplanır ve kararlar en az beş temsilcinin aynı yöndeki oyuyla alınır. Çekimser oy kullanılmaz. Komite temsilcilerinin bir oy hakkı vardır. Toplantılara katılacak olan BKM temsilcisinin oy hakkı bulunmamaktadır. Komite temsilcileri, bizzat kendileri, eşleri veya üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) kan ve sıhri hısımları ile ilgili başvuruların görüşülmesi ve karara bağlanılmasında görev alamazlar. Bu durumda toplantıya yedek üye bankaların temsilcilerinden biri davet edilir

Başvuru dosyasıyla ilgili dinlenme talebi olan banka, Komite Toplantısına görüşlerini iletmek üzere, katılabilir. Komite Temsilcisi olmayan ve toplantıya katılan bankanın oy hakkı yoktur. Komite, komite başkanının başkanlığında, yokluğunda başkan vekili başkanlığında toplanır.

(3) Komite üyelerine yaptıkları bu görev için bağlı bulunduğu Birlik Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde ücret ödenir. Komitenin faaliyetleri için ihtiyaç duyulacak giderler ilgili Birliğin yıllık bütçesinden karşılanır.

Toplantıya katılmama halleri

MADDE 9- (1) Başkan ve komite üye temsilcilerin toplantılarda bulunmaları esastır. Toplantıya katılmayacak komite üye temsilcileri, sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirkete katılmayacağını bildirir. Bu durumda sekreteryaya tarafından toplantıya beşinci maddedeki esasa uygun olarak yedek üye temsilcisi davet edilir. Anılan temsilcinin Türkiye Katılım Bankaları Birliği üyesi bankanın temsilcisi olması halinde, yerine Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından belirlenen yedek üye banka temsilcisi, bu kişinin de katılmayacağını bildirmesi durumunda, diğer yedek komite üye temsilcilerinden biri davet edilir.

Görüşme ve oylama

MADDE 10- (1) Oylamalar açık oyla yapılır. Komitede görüşülerek karara bağlanan bir başvuru hakkında tekrar oylama yapılamaz.

Dördüncü Bölüm

Komiteye Başvuru, Başvurunun Değerlendirilmesi ve Komite Kararlarına İtiraz

Komiteye iletilecek başvuru

MADDE 11- (1) Kart çıkaran kuruluş, üye işyeri anlaşması yapan kuruluş, Birlik üyelerinden herhangi biri ya da kamu kurum ve kuruluşları fiktif işlem yapıldığı şüphesiyle Komiteye yazılı olarak başvurabilir.

(2) Yapılacak başvuru dilekçesinde aşağıda belirtilen bilgiler yer alır:

- a) Üye işyeri ticari unvanı.
- b) Üye işyeri açık adresi.
- c) Üye işyeri telefon numarası.
- ç) Üye işyeri BKM genel üye işyeri numarası.
- d) Üye işyeri ortaklarının isim/soyisim/vergi kimlik numarası bilgileri.
- e) Varsa üye işyeri ile yapılan sözleşmenin tarihi.
- f) Üye işyeri sözleşmesi feshedilmiş ise, fesih tarihi.
- g) Üye işyerine yapılan ziyaret bilgileri.
- ğ) Üye işyerinin son on iki ay içindeki cirosunun ay kırılımı.
- h) İşlem yapılan kartlardan şüpheli görülenlere ilişkin işlem detayları.
- ı) On-us işlemler için kart hamili isim/soyisim/TCKN bilgileri.
- i) İşlemlerin gerçekleşme şekli (fallback/pin by-pass/vb.).
- j) Üye işyeri aleyhine varsa, gerçekleştirilen suç duyurusu,
- k) Komitenin, 12 nci maddede belirtilen usuller çerçevesinde yapacağı değerlendirmeye ilgili bilgi ve belgeler ile gerekli olabileceği düşünülen diğer bilgi/belgeler

(3) Başvurunun üye işyeri anlaşması yapan kuruluş tarafından yapılmaması durumunda, başvuru sahibi sadece nezdindeki mevcut bilgileri iletcek olup,

diğer bilgiler sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirket tarafından üye işyeri anlaşması yapan veya kart çıkaran kuruluştan talep edilir.

(4) Komite, Birlik üyelerinden veya BKM'den üye işyerleri hakkında resen bilgi talep edebilir ve işyerlerinin Tebliğin yayımından sonra gerçekleştirdiği işlemler hakkında 12 nci maddede belirtilen usuller çerçevesinde resen değerlendirme yapabilir.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 12- (1) Komite, başvuruların değerlendirilmesi sürecinde başvuruda bulunan bankadan, diğer bankalardan ve BKM'den ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(2) Komite; değerlendirmelerinde asgari olarak aşağıdaki hususları inceler:

- a) Fiktif işlemin öncesinde veya sonrasında karta bir ödeme yapılıp yapılmadığı.
- b) Karta yapılan ödeme işlemine ilişkin olarak, ödemenin yapıldığı hesap ve ödeme yöntemi.
- c) Kart hamilinin, geliri veya limiti ile makul karşılanamayacak düzey ve nitelikte mal veya hizmet alımı işlemlerini gerçekleştirip gerçekleştirmediği ve bu işlemlerin yinelenip yinelenmediği.
- ç) Üye işyerinin on-us (kartı çıkaran ve üye işyeri ile sözleşme imzalayan bankanın aynı banka olması) ve not on-us (kartı çıkaran ve üye işyeri ile sözleşme imzalayan bankanın farklı banka olması) işlem adet ve ciro dağılımı.
- d) Üye işyerinin ortalama işlem tutarı ve adetleri, işyerinin faaliyet alanı ile üye işyerinin bulunduğu sektörün ortalama işlem tutarı ve adetleri.
- e) Üye işyeri cirosundaki artışın hayatın olağan akışına ve üye işyerinin bulunduğu sektörün ortalama ciro artışına uygunluğu.
- f) Kart hamilinin ödeme düzeni, kart borcu ödeme ve alışveriş işleminin tarihi, işlem tutarı ve işlemin niteliği.
- g) Kart hamili tarafından "hizmet veya malı teslim almadım" gerekçesi ile gelen itirazlarda satın alınan mal ve hizmetin sonradan teslim edilebilir özellikte olup olmadığı ve üye işyerinin faaliyet alanının buna uygun olup olmadığı.
- ğ) Kart hamilinin harcama itirazında bulunduğu işlem veya işlemlerden önce ilgili kartın limitinin fazladan ödeme yapılarak artırılıp artırılmadığı veya itirazda bulunulan kartla bu üye işyerinde son bir yıl içinde iki veya daha fazla sayıda itiraz edilmemiş işlem yapılıp yapılmadığı.

h) İşyerinin ilan ve reklamlarında, internet sitelerinde, cep telefonları dahil her türlü araç ve vasıta ile yapılan pazarlama işlemlerinde kredi kartı borcunun yapılandırıldığı, taksitlendirildiği, kapatıldığı veya nakit ödemede bulunduğu yönünde ifadelerin yer alıp almadığı.

i) Yüksek tutarlı ve adetli işlemlerin KDV'si %0 olan malların alımında kullanılıp kullanılmadığı.

Komite yukarıdaki hususlarla sınırlı kalmaksızın, değerlendirmeyi yapmasına imkan sağlayacak, kart hamili ve üye işyerinin inceleme konusu fiktif işlemlerde beraber hareket ettiklerini gösteren ve Komite tarafından kararlaştırılacak diğer hususları da inceleyebilir.

Komite tespit kararlarına itiraz

MADDE 13- (1) İlgili kart çıkaran kuruluş veya üye işyeri anlaşması yapan kuruluş ya da ilgili Birlik üyelerinden herhangi biri ile karara konu üye işyeri, kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde Komite kararına karşı üye işyeri anlaşması yapmış olduğu üyelere herhangi biri aracılığıyla karara itiraz edebilir. İtiraz dilekçesinde bu Tebliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bilgi ve belgeler aranmaz.

Başvuru ve itirazların sonuçlandırılması

MADDE 14- (1) Başvuru ve itirazlar Komite tarafından incelenerek, başvuru veya itiraz tarihinden itibaren en geç altmış gün içinde neticelendirilir.

(2) Komite inceleme sonucunda işlemin, fiktif işlem olup olmadığına veya daha önce almış olduğu fiktif işlem tespit kararının iptaline karar verir.

Kararlarda bulunması gereken hususlar

MADDE 15- (1) Kararlarda aşağıda belirtilen hususların bulunması zorunludur:

- Tespit veya kaldırma kararının tarih ve sayısı.
- Tespit veya kaldırma kararını veren Komite üyesi bankaların unvanları ile birlikte temsilcilerinin ad ve soyadları ile imzaları.
- Üye işyerinin açık ünvanı ve varsa işletme adı ile adresleri.
- Üye işyerinin TCKN/VKN
- Olayın özeti.
- İncelenen ve tartışılan konuların özeti.
- Kararın gerekçesi.
- Sonuç.

Komite kararlarının bildirilmesi

MADDE 16- (1) Komite tarafından alınan kararlar sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirket tarafından Birlik, Birlik Üyelerine ve BKM'ye bildirilir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluş fesih bildirimini esnasında söz konusu karara ilişkin, karar tarihi ve sayısı yanı sıra anılan karara ilişkin olarak otuz

gün içerisinde üye işyeri anlaşması yapmış olduğu üyelere herhangi biri aracılığıyla karara itirazda bulunulabileceği hususunu üye işyerine/lerine bildirir.

Komite kararları ile başvuru konusu belgelerin saklanması

MADDE 17- (1) Komite kararları ile başvuru ve itiraza ilişkin belgelerin sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirket tarafından on yıl süre ile saklanması zorunludur.

Banka ve müşteri sırrı

MADDE 18- (1) Komite üyelerinin temsilcileri, sekreteryaya hizmetlerini yapmakla görevlendirilen şirket çalışanları sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri banka ve müşterilere ait sırları üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

(2) Banka ve müşterilere ait sırları açıklayanlar hakkında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Tebliğ hükümleri 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Bankalar Birliği yürütür.

Bu düzenleme,

1. Yönetim Kurulu tarafından 28 Ağustos 2013 tarihinde kabul edilmiş ve yürürlük tarihi 1 Ocak 2014 olarak belirlenmiştir. Yürürlük tarihi, Yönetim Kurulu'nun 23 Aralık 2013 tarihli kararı ile 1 Nisan 2014 tarihine ve 27 Mart 2014 tarihli kararı ile de 1 Ocak 2015 tarihine ertelenmiştir.
2. Yönetim Kurulunun 25 Aralık 2015 Tarih ve 81 sıra no'lu ara kararıyla değiştirilmiştir.